

Virágzó Vidékünk Európa Nap

Fiatal gazdák ösztönzése 2014-2020

Dr. Weisz Miklós

AGRYA társelnök – MNVH elnökségi tag

Kecskemét, 2014-05-16

*Fiatal Gazdák
-Az agrárium jövője*

Magyar
Nemzeti
Vidéki
Hálózat

2000 → 2010

Fiatal gazdák (< 35): - 2,1%

Gazdák (35 – 54): - 5,3 %

Fiatal gazdák

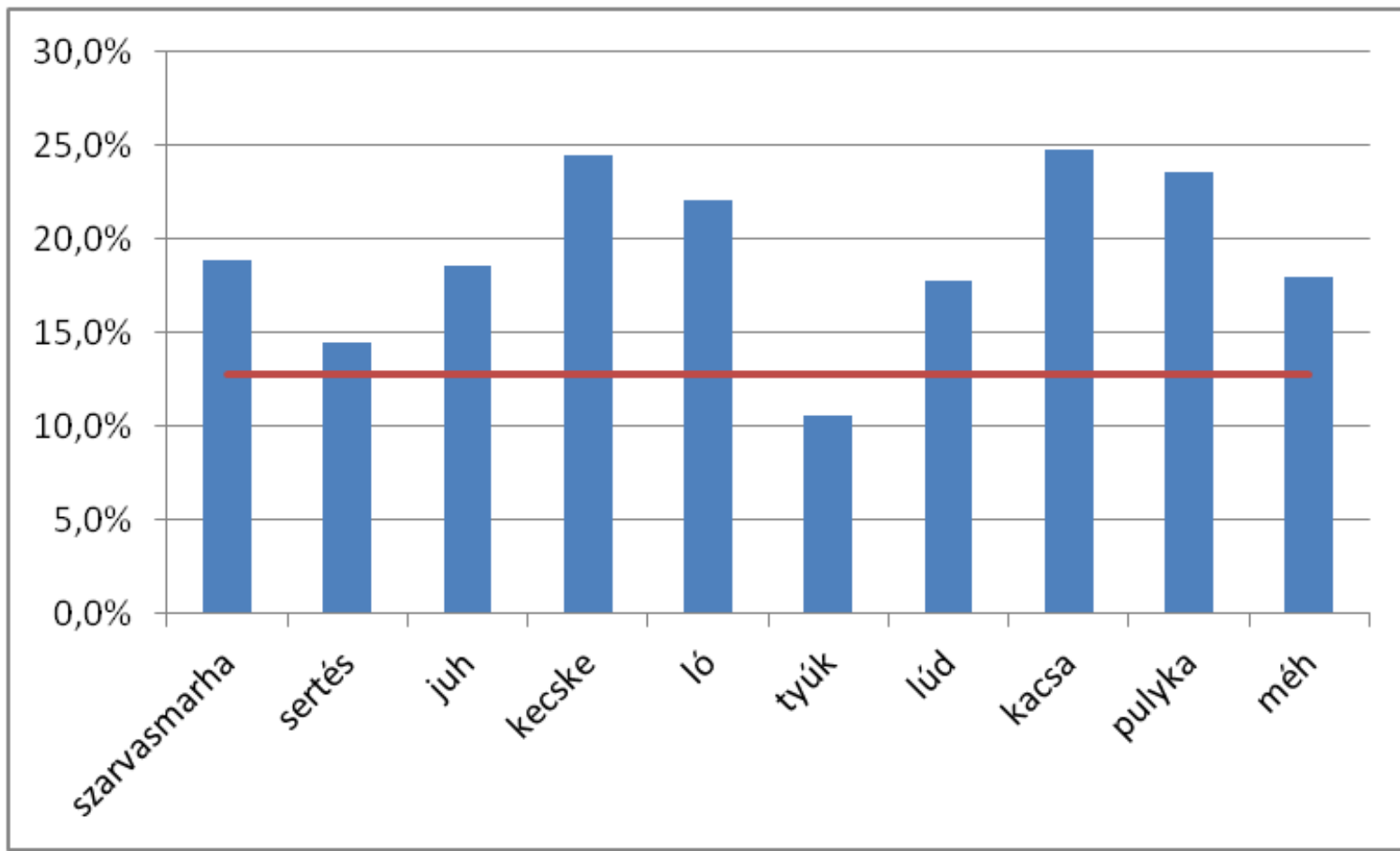
2010 → 2013

Fiatal gazdák	2010	2013
száma	76 433	61 762
aránya	13,5%	12,8%
átlagéletkora	33,6	33,9
férfiak aránya	78,2%	77,0%
nők aránya	21,8%	23,0%

Mezőgazdasági terület használata, 2013

Használt mezőgazdasági terület	Fiatal gazdák	40 év felett
nagysága (ha)	375 506	2 056 695
aránya (%)	15,4%	84,6%
átlagterülete (ha)	6,1	4,9

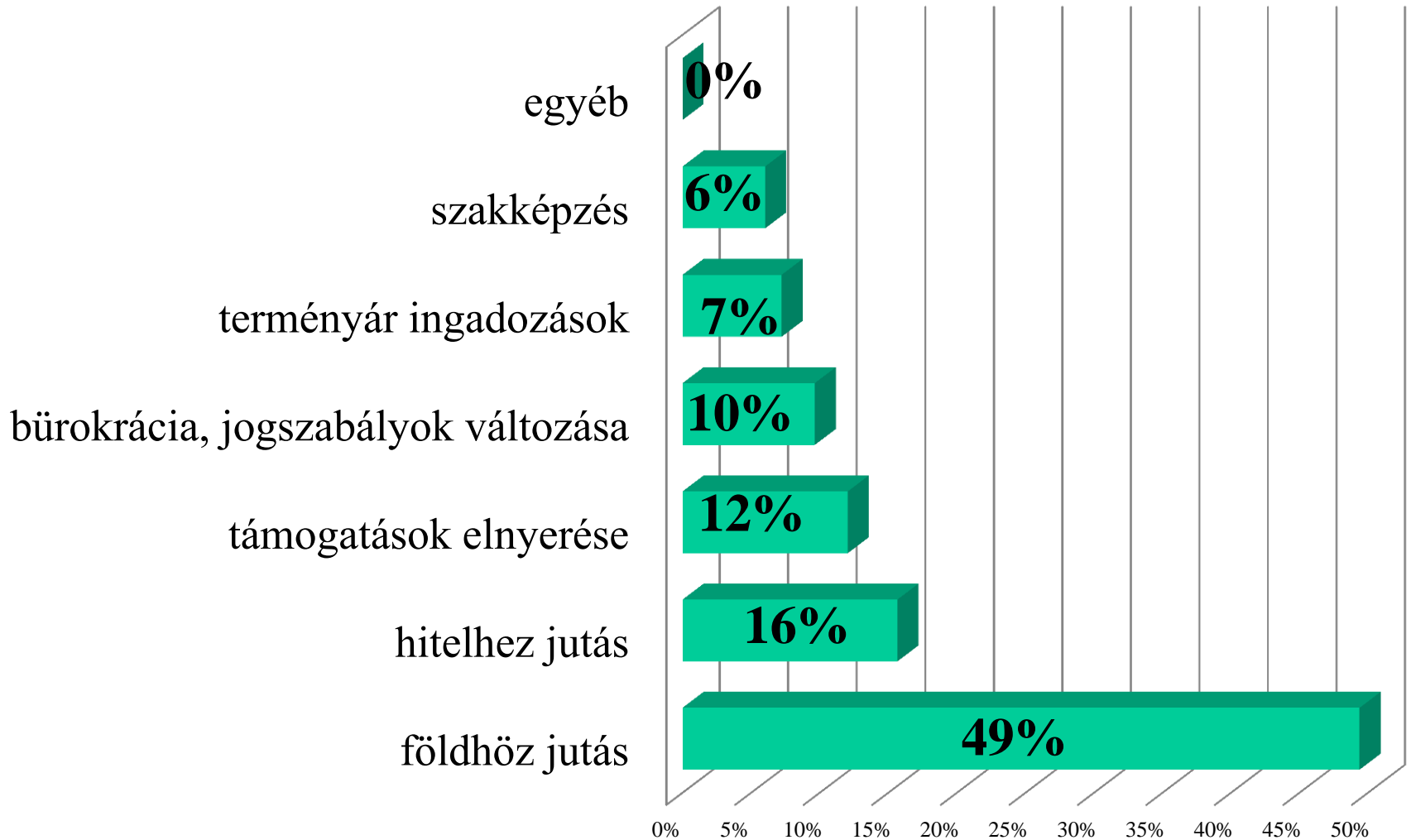
Fiatal gazdák állatállományának aránya

fiatal gazdálkodók aránya

Forrás: KSH

A gazdálkodás során felmerülő legfontosabb nehézségek

Nemcsak itthon kulcskérdés

Új földügyi szabályozás

új Földtv. – régi Földtv. – átmeneti szabályok

- **Földműves:**
szakirányú végzettség, vagy 3 éve gazdálkodik
(Végzettség nélküli új belépők? - Kezdenek 1 ha-on)
- **Fiatal földműves:**
az a földműves, aki az elővásárlási, illetve előhaszonbérleti
jog gyakorlása időpontjában elmúlt 16 éves, de a 40.
életévét még nem töltötte be

Új földügyi szabályozás

Pályakezdő gazdálkodó:

az a 16. életévét betöltött belföldi természetes személy, illetve tagállami állampolgár, aki

- a) a föld tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó jognyilatkozat megtételének időpontjában **Magyarországon bejelentett lakóhelyén** életvitelszerűen tartózkodik,
- b) **nem rendelkezik** az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, valamint a nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban fekvő **föld tulajdonjogával**,
- c) e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott mezőgazdasági vagy erdészeti **szakirányú képzettséggel rendelkezik**, és
- d) a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnél pályakezdő mezőgazdasági termelőként **nyilvántartásba vételre** kerül;

Ki számít 2014-2020 között fiatal gazdának?

I. pillér:

A 1306/2013/EU rendeletben (KAP rendelet) foglaltak szerint fiatal mezőgazdasági termelő olyan természetes személy, aki mezőgazdasági üzem vezetőjeként először hoz létre mezőgazdasági üzemet, vagy aki az alaptámogatási rendszer vagy az **egységes területalapú támogatási rendszer keretében szereplő kérelem első benyújtását megelőző öt évben** hozott létre ilyen üzemet, és aki a kérelem benyújtásának évében **40 évesnél nem idősebb**.

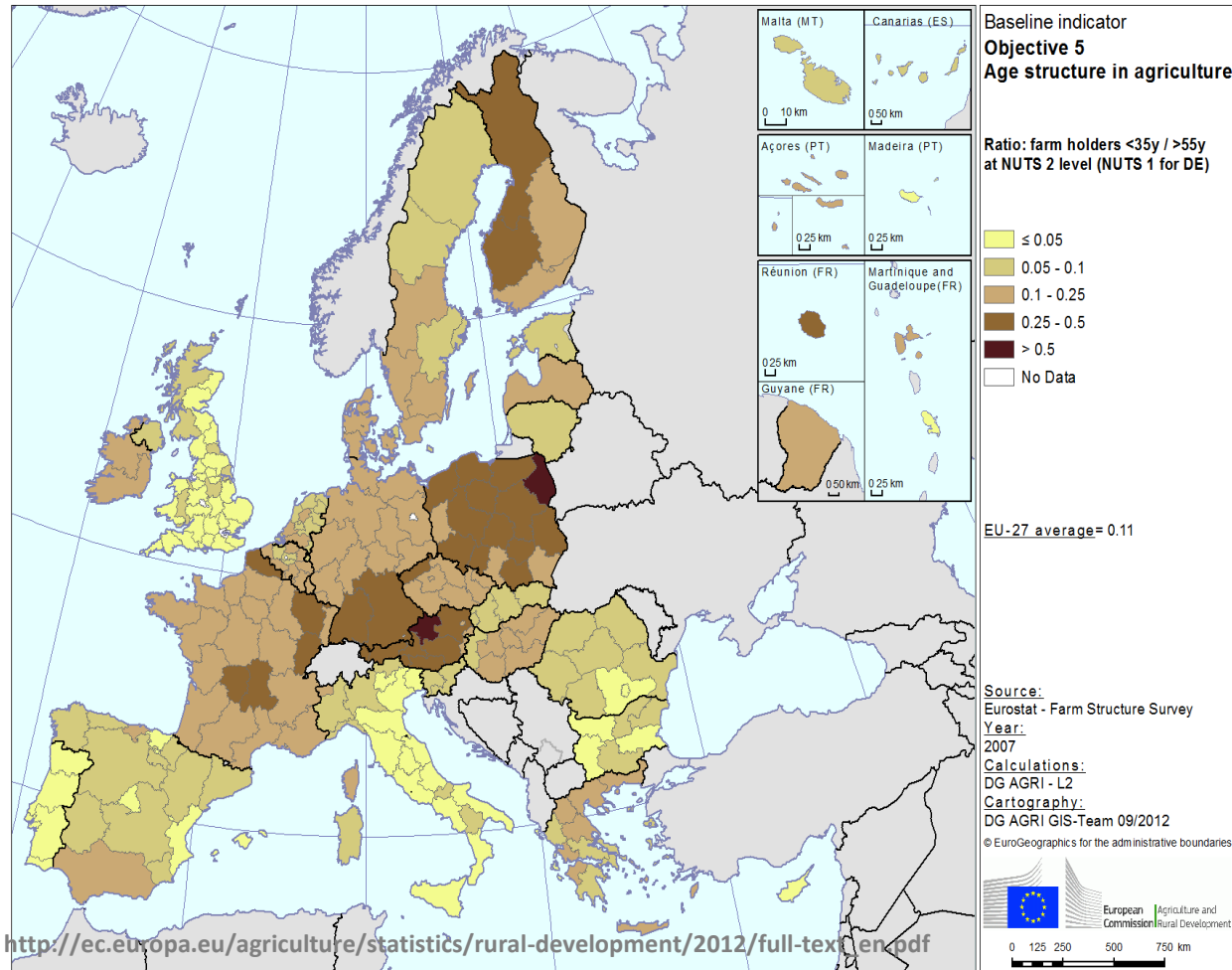
II. pillér:

Az európai uniós szabályozás szerint (1305/2013/EU „EMVA”rendelete) fiatal gazdálkodónak a **40 éves, vagy 40 év alatti**, megfelelő mezőgazdasági szakképesítéssel vagy gyakorlattal rendelkező gazdálkodó tekinthető.

Tehát: „területalapú” fiatal gazda támogatást igénybe vehet a **nem induló vállalkozásként működő fiatal gazdálkodó is** (hektáronként meghatározott átalányösszeg igénylése); míg az egyszeri, öt évre szóló, a gazdaság elindítását szolgáló EMVA-támogatást csak a valóban induló, vállalkozást még nem vivő, kezdő gazdálkodók vehetik igénybe.

Miért van szükség a fiatal gazdák támogatására?

- 2010-ben az EU-ban átlagosan 1 fiatal (35 év alatti) gazdálkodóra 7 idősebb (55 év feletti) gazdálkodó jutott;
- Legrosszabb helyzet Portugáliában: 1 fiatalra 25 idős
- Legjobb helyzet Lengyelországban: 1 fiatalra 1,92 idős
- Magyarország **pillanatnyilag** a középmezőnyben: 2010-ben 1 fiatalra 8,33 idős gazda jutott

Magyarországi helyzetkép – eddigi eredmények

Phare (1998-2002)

627 támogatott pályázat

3,19 Mrd Ft

AVOP (2004-2006)

285 támogatott pályázat

1,80 Mrd Ft

ÚMVP (2007-2013)

3 337 támogatott pályázat

35,34 Mrd Ft

ÚMVP részletesen

FG alaptámogatás (induló):

35,34 Mrd Ft

+

FG által elnyert beruházási támogatás:

18,36 Mrd Ft

Összesen: 53,7 Mrd Ft

ÚMVP lekötött forrás: 3,84%-a

Támogatottak száma: 3 337

Magyarországi helyzetkép

FG pályázati aktivitás

TÁMOGATÁSI JOGCÍM MEGNEVEZÉSE	JÓVÁHAGYOTT KÉRELMEK SZÁMA (DB)	JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS ÖSSZEGE (FT)	ÖSSZES TÁMOGATÁSBÓL FG ARÁNY (TÁMOGATÁSI ÖSSZEGBŐL)
Fiatalköztudós induló támogatás	3 337	35 327 852 440	100%
Mezőgazdasághoz és erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó szakmai képzések	1 956 (24 858)	71 362 718 (2 504 571 202)	2,85%
Az Állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások	61 (1 676)	4 817 921 872 (275 125 072 925)	1,75%
Fás és évelő, lágyszárú energiaültetvények telepítéséhez nyújtandó támogatás*	4 (357)	6 020 600 (8 625 128 512)	16,2%
Kertészet korszerűsítéséhez nyújtandó támogatás	28 (236)	2 228 233 272 (18 400 207 566)	12,11%
Ültetvények korszerűsítéséhez, telepítéséhez nyújtandó támogatás (Gyümölcs, Kertészeszet)*	45 (357)	1 285 870 277 (8 625 128 512)	16,2%
Kertészeti gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez nyújtandó támogatások	409 (3 877)	1 848 039 207 (29 026 633 898)	6,37%
Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések	500 (14 754)	3 858 535 305 (92 878 156 209)	4,15%
Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás	57 (380)	1 623 268 679 (12 479 559 809)	13%
ÖSSZESEN	4 782 (242 998)	53 683 741 182 (1 398 956 231 501)	3,84%

KAP 2014 – 2020

Fiatal gazda „top-up”

- Kötelező elem, max. 2%
- Kiegészítő elem a II. Pillérhez
- Gazdálkodónkénti max. összege: 25%-a a támogatási jogosultságok átlagos értékének
- Feltételei:
  - 40 év alatti
  - Induló, vagy 5 éven belül indult
  - 25-90 hektár

Fiatal gazdák támogatása a II. Pillérből

- A legtöbb jogcímnél jogosultak
- Plusz támogatás beruházásoknál?

- Induló támogatás: várható
- Gazdaságátadás: hiányzik
- Új elem: **Fiatal Gazda Tematikus Alprogram (FGA)**

FGA – a Bizottság javaslata

- Indulás támogatása
- Beruházási támogatások
- Tudásátadás, információ
- Szaktanácsadás
- Együttműködés
- Diverzifikáció ösztönzése

FGA - hazai célok

- Vidéki területek előregedésének ellensúlyozása
- Gazdálkodók képzettségi szintjének javítása
- Oktatás gyakorlati hiányosságainak ellensúlyozása
- Fiatal gazdák jövedelmi viszonyainak javítása, hitelképesség növelése
- Gazdálkodás közelebb vitele a városi lakossághoz
- (Fiatal) gazdálkodók közötti együttműködés elősegítése

Tervezett támogatási lehetőségek, kötelezettségek a FG alprogramon belül

- **Előzetes képzés (tanúsítvány)**
- **Szakmai értékelés a pályázatok elbírálása kapcsán**
- **Leginkább „keresett” és szakmailag indokolt jogcímek:**
  - i. **Fiatal gazda induló támogatás**
  - ii. **Tanácsadás és mentorálás**
  - iii. **Beruházási jogcímek (kertészet, állattenyésztés)**
  - iv. **Együttműködések támogatása (termelő, szakmai szervezet, kutatóintézet, stb.)**
  - v. **Bemutató üzemek**
  - vi. **Farmgyakornoki program**
  - vii. **Tapasztalatcserék – Magyarország és KKEU**

FGA – Nyitott kérdések (többek között)

- Mennyi lesz a FG Alprogram forrása?
- Mennyi egy kedvezményezett támogatási összege (max. 70 e EUR kontra 40 e EUR)?
- Mi lesz kötelező és mi választott elem?
- Mi az elbírálás, támogatási döntés alapja?

Nemzeti mozgástér - lehetőségek

- Földprogram (NFA)
- Földvásárlás támogatása
- Hitelek, speciális pénzügyi termékek, kamattámogatás
- Adózás
- Jogi, szabályozási környezet
- Oktatás, képzés, szemléletformálás
- Partnerség (*az agrár jövőért*)

Mennyire használjuk ki ezeket?

**Vesd
Bele
Magad!**

2014-ben is!

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

www.agrya.hu